

PRENOŠENJE ZELENOG PLANA EU-A U LOKALNE MJERE

Izjava europskih lokalnih i regionalnih čelnika

Mi, europski lokalni i regionalni čelnici, ponovno potvrđujemo svoju predanost postizanju ciljeva europskog zelenog plana na našim područjima omogućavanjem najboljeg mogućeg sudjelovanja naših građana, poduzeća i lokalnih zajednica.

Dio I.: Preambula

Prepoznajemo kritičnu globalnu situaciju i goruće izazove s kojima se Europa trenutačno suočava i činjenicu da su nastojanja da se pronade rješenje za trostruku krizu planeta¹ ugrožena nestabilnom geopolitičkom situacijom. U tom kontekstu europski zeleni plan donosi transformativnu viziju održive budućnosti Europe koju treba štiti i dalje razvijati.

Budući da nakon izbora 2024. EU ulazi u novu fazu koja će postati faza provedbe zelenog plana, trebalo bi staviti puno veći naglasak na oblikovanje politika kojima se omogućuje uvođenje neupitnih mjera i ubrzava provedba rješenja na terenu za prilagodbu klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje. To će donijeti konkretnu dodanu vrijednost našim poduzećima i zajednicama i ubrzati prelazak na klimatsku neutralnost.

Lokalne i regionalne vlasti imaju središnju ulogu u ostvarivanju europskog zelenog plana. S obzirom na našu blizinu građanima i poduzećima, u najboljem smo položaju da stvaranjem potrebnih uvjeta i potpore za uspješan razvoj lokalnih inicijativa uključimo lokalne dionike i zajednice i tako osiguramo da se europski zeleni plan pretvori u smislene, djelotvorne i opipljive mjere u korist svih ljudi.

Da bismo ispunili svoju obvezu, moramo djelovati u pravom kontekstu. Iako smo usredotočeni na osmišljavanje strategija za podupiranje uključivanja građana, dionika i poduzeća, naš kapacitet za mobilizaciju i provedbu trebao bi biti snažnije integriran u europski zeleni plan, dok bi naše potrebe, prepreke i mogućnosti trebalo uzeti u obzir pri razvoju europskog zakonodavnog okvira i okvira potpore.

Mi, europski lokalni i regionalni čelnici:

- ponovno potvrđujemo svoju odlučnost da djelujemo kao ključni saveznici Europske unije i država članica u **provedbi ambicioznih i transformativnih mjera** usmjerenih na ostvarivanje europskog zelenog plana na terenu;
- ponovno ističemo svoju spremnost na izgradnju **snažnijih kapaciteta i boljih vještina** za provedbu projekata u okviru zelenog plana, čime se potiču inovacije, suradnja i sudjelovanje građana u različitim područjima javne politike i među njima;

---

¹ [What is the Triple Planetary Crisis? \(Što je trostruka kriza planeta?\) | UNFCCC.](#)

- naglašavamo da lokalne i regionalne vlasti utvrđuju brojne **prilagođene konkretne mjere i ciljeve** kako bi se građani, dionici i poduzeća aktivnije uključili. Međutim, ističemo potrebu za planiranjem **bolje integracije višerazinskog upravljanja i izravnog pristupa financiranju**;
- pozdravljamo **povećavanje broja instrumenata EU-a za potporu**² lokalnim i regionalnim vlastima u različitim područjima politika u okviru europskog zelenog plana. No **upozoravamo** da to povećanje možda neće dovesti do ekvivalentnog povećanja njihova mjerljivog učinka³.

Dio II.: Preporuke

U tom kontekstu mi, europski lokalni i regionalni čelnici:

1. pozivamo suzakonodavce i države članice da prilagode učinkovite postupke **višerazinskog upravljanja** koji omogućuju potpuno priznavanje i pružaju vidljivost i potporu kako bi se ostvarilo ubrzano i razmjerno djelovanje lokalnih i regionalnih aktera, uz uvažavanje različitih uvjeta i resursa za postizanje klimatske neutralnosti i otpornosti;
2. pozivamo suzakonodavce i države članice da uvedu poboljšanja usklađenog sustava praćenja u okviru upravljanja energetsom unijom kako bi se omogućila **integracija djelovanja i doprinosa lokalnih i regionalnih vlasti** putem sustava praćenja koji su usklađeni s nacionalnim energetske i klimatskim planovima i kojima se poštuju nacionalne posebnosti;
3. tražimo od Europske komisije i država članica da lokalnim i regionalnim vlastima i njihovim dionicima osiguraju odgovarajuće **platforme za potporu vještinama i izgradnji kapaciteta**, čime bi se olakšala provedba i praćenje zelenog plana;
4. pozivamo Europsku komisiju da osigura **fleksibilnije i uključivije instrumente potpore**⁴ koji bi nam omogućili temeljitije rješavanje specifičnih prepreka iskorištavanjem mogućnosti našeg lokalnog i regionalnog konteksta i istodobno poboljšali dostupnost i uključivost instrumenata potpore i tokova financiranja (među ostalim kohezijskih fondova, fonda za oporavak, Fonda za pravednu tranziciju, Socijalnog fonda za klimatsku politiku) za širu skupinu lokalnih i regionalnih vlasti;

---

² To uključuje inicijative kao što su Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju, Sporazum zelenih gradova, inicijativa za kružno gospodarstvo u gradovima i regijama, Izazov za inteligentne gradove i druge.

³ [The impact of EU climate and energy initiatives on cities' climate transition](#) (Utjecaj klimatskih i energetske inicijative EU-a na klimatsku tranziciju gradova), OR, Europska unija, 2023.

⁴ To uključuje inicijative kao što su Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju, Sporazum zelenih gradova, inicijativa za kružno gospodarstvo u gradovima i regijama, Izazov za inteligentne gradove i druge.

5. pozivamo na snažnije **sinergije između instrumenata potpore EU-a⁵ i inicijativa, postupaka planiranja i mjera država članica** kako bi se poboljšalo uzajamno jačanje i uključivost i kako bi se lokalnim i regionalnim vlastima pružila tehnička i financijska potpora koja je lokalnim i regionalnim vlastima potrebna za provedbu europskog zelenog plana na terenu;
6. tražimo da se naglasak stavi na **sinergije između postojećih financijskih sredstava EU-a i instrumenata potpore⁶** kako bi se postigli veći učinci i prevladao kontraproduktivan izolacionistički pristup politikama, udvostručavanje i nepotrebna administrativna opterećenja;
7. pozivamo suzakonodavce da **dodijele dodatnu financijsku potporu EU-a** koja će se **izravno usmjeriti** na provedbu zelenog plana na lokalnoj i regionalnoj razini kako bi se osiguralo da se političke obveze mogu ispuniti uspostavom čvrstih postupaka provedbe;
8. pozivamo na veću **usklađenost i integraciju između fondova EU-a za regionalnu i kohezijsku politiku** te ciljeva zelenog plana i instrumenata potpore⁷ za lokalne i regionalne vlasti;
9. preporučujemo uvođenje **financiranja** koje bi više ovisilo **o uspješnosti**, kao što su mehanizmi kojima se lokalne vlasti nagrađuju na temelju postizanja okolišnih, socijalnih i čistih gospodarskih ciljeva, uzimajući u obzir nacionalne posebnosti svake države članice EU-a;
10. predlažemo pojačanu suradnju između Europske komisije i Odbora regija putem **Radne skupine za zeleni plan na lokalnoj razini** koja bi služila kao središnja točka za suradnju s lokalnim i regionalnim vlastima, koordinirala djelovanje među instrumentima potpore EU-a i pružala smjernice za usklađivanje politika zelenog plana EU-a s lokalnim i regionalnim kapacitetima i potrebama.

Dio III.: Zaključak

Kako bi se zajamčila uspješna provedba europskog zelenog plana, nužno je osnažiti lokalne i regionalne vlasti kao ključne pokretače promjena.

Jačanjem naših kapaciteta, pružanjem ciljane financijske potpore, ukidanjem izolacionističkog pristupa politikama i uspostavom strukturiranih dijaloga EU može iskoristiti potencijal lokalnih i regionalnih inicijativa kojima se potiče održiva transformacija, uz istodobno usklađivanje s lokalnim i regionalnim okolnostima. Tako će se iskoristiti povjerenje građana i poduzeća u lokalne i regionalne

---

⁵ *Idem.*

⁶ *Idem.*

⁷ *Idem.*

vlasti, čime će se osigurati kontinuirana koordinacija i usklađivanje i omogućiti da europski zeleni plan od puke težnje postane stvarnost.